Vereniging van Educatieve Auteurs

Nieuwsbrief februari 2011

Educatieve auteurs: professionele kwaliteit!

Inhoud

1 *Actueel*
2 Voorlichtingsavond over belastingzaken
3 De educatief auteur is ook ondernemer
4 *Gesignaleerd*: Over kwaliteit, leerzame letters, diep leren, leugens en toekomstmuziek
5 Literatuurlijst educatief schrijven februari 2011

1 *Actueel*

- Op dinsdagmiddag 15 maart verzorgen Tom van der Geugten en Arno Reints namens VvEA en CLU een lange presentatie over leermateriaal leren maken tijdens het Velon-congres.
- Op dinsdagavond 15 maart zijn VvEA-leden welkom op een door de Vereniging van Schrijvers en Vertalers georganiseerde voorlichtingsavond over belastingzaken. Zie hierna.
- Op zaterdag 21 mei houdt de VvEA haar jaarlijkse ledendag van 10.00 tot 14.00 uur in het Van Deysselhuis in Amsterdam. Na de algemene ledenvergadering en de lunch is er een scholingsprogramma door en voor leden over blended/gemengd (gedrukt en digitaal) leermateriaal. Zie de oproep hieronder.

Oproep van het bestuur

Voor het scholingsprogramma op 21 mei zoekt het bestuur leden die een korte presentatie willen verzorgen over een eigen product met gemengd leermateriaal. Aanmeldingen graag z.s.m. naar info@educatieveauteurs.nl.

2 Voorlichtingsavond over belastingzaken

Op 15 maart organiseert de Vereniging van Schrijvers en Vertalers een voorlichtingsavond over belastingzaken van 19.00 tot 21.00 uur in het Van Deysselhuis, De Lairessestraat 125, 1075 HH Amsterdam. Hierbij zijn ook VvEA-leden welkom. Coby van den Berg (Jardin Advocaten) zal u vanaf 19 uur informeren over de VAR (Verklaring Arbeidsrelatie). Vanaf 19.30 uur leiden Ed Vogel en Dennis Ketelaars (accountantskantoor NAHV) u stapsgewijs door de belastingaangifte, met bijzondere aandacht voor de verschillen tussen een aangifte als zelfstandige en een opgaaf van schrijfinkomsten onder overige werkzaamheden. Voor beide situaties wordt de aftrek van scholingskosten behandeld.
U kunt zich aanmelden via info@educatieveauteurs.nl. Vanwege het beperkte aantal plaatsen worden aanmeldingen in volgorde van binnenkomst behandeld. Als u bijzondere vragen hebt waar u graag een antwoord op zou willen krijgen, stuur deze dan ten behoeve van een goede voorbereiding voor 7 maart per e-mail onder vermelding van 'Vraag Belastingavond' naar info@educatieveauteurs.nl.

Ingezonden mededeling

ThiemeMeulenhoff zoekt educatieve auteurs!

Het cluster talen VO van ThiemeMeulenhoff zoekt ICT-vaardige educatieve auteurs voor de vakken Nederlands, Frans, Engels en Duits. Heb je ervaring met het ontwikkelen of (eind)redigeren van content voor het digibord? Ben je eindredacteur talen en kun je ook goed met (de didactiek van) digitale content overweg? Stuur dan je CV en een korte motivatie aan het secretariaat talen t.a.v. Marieke ter Haar (m.haar@thiememeulenhoff.nl).

3 De educatief auteur is ook ondernemer

Naast vragen over contracten worden aan de VvEA ook vragen gesteld over zaken die betrekking hebben op de educatieve auteur als ondernemer. De hoogste tijd om eens bij wat zaken stil te staan.

Verklaring arbeidsrelatie (VAR)

Als u werkzaamheden verricht voor een opdrachtgever moet deze weten of de Belastingdienst u ziet als ondernemer of als werknemer in loondienst. Hierover kunt u zekerheid verschaffen met een door u bij de Belastingdienst aangevraagde Verklaring arbeidsrelatie (VAR), maar dat is niet verplicht. Een VAR geldt voor een kalenderjaar en kan gedurende het hele jaar worden aangevraagd. Er zijn vier soorten VAR:

1 U krijgt een VAR-loon (loon uit dienstbetrekking) als de Belastingdienst vindt dat u uw werkzaamheden (voor het grootste deel) in dienstbetrekking verricht.

2 U krijgt een VAR-row (resultaat uit overige werkzaamheden) als de Belastingdienst uw inkomsten aanmerkt als resultaat uit overige werkzaamheden.

3 U krijgt een VAR-wuo (winst uit onderneming) als de Belastingdienst uw inkomsten aanmerkt als winst uit onderneming.

4 U krijgt een VAR-dga (directeur-grootaandeelhouder) als de Belastingdienst uw inkomsten aanmerkt als inkomsten uit werkzaamheden voor rekening en risico van uw vennootschap.

Bij 2 biedt de VAR u en uw opdrachtgever geen zekerheid over de vraag of zij loonheffingen moeten inhouden en afdragen. Bij 3 en 4 hebben u en uw opdrachtgever de zekerheid dat de opdrachtgever over uw beloning geen loonheffingen hoeft in te houden en af te dragen. Worden uw inkomsten als loon aangemerkt, dan geldt het loonbelastingssysteem. Is dat niet het geval, dan is het winstsysteem van toepassing. Als ondernemer, freelancer of zzp'er - de Belastingdienst maakt hiertussen geen onderscheid - betaalt u dan zelf de belasting over uw inkomsten, waarbij zakelijke ondernemingskosten mogen worden afgetrokken.

Een zelfstandige met een VAR-wuo heeft meer belastingvoordeel dan een met een VAR-row, zoals zelfstandigen-, starters- en investeringsaftrek. Voor een VAR-wuo gelden drie voorwaarden:

- De zelfstandige moet per jaar minimaal drie opdrachtgevers (verschillende, dus niet drie opdrachten binnen één uitgeverij) hebben.
- Er moeten investeringen worden gedaan in de onderneming.
- Er moet minimaal 1225 uur per jaar (ca. 26 uur per week) voor de onderneming worden gewerkt.

Zie ook op http://www.belastingdienst.nl/variabel/verklaring_arbeidsrelatie/index.html.

Belastingaangifte

Bij de belastingaangifte geeft u als freelancer of zzp'er uw inkomsten uit opdrachten op als 'resultaat van overige werkzaamheden' of 'winst uit onderneming' in box 1. U bent verplicht daarvan een administratie bij te houden, bijvoorbeeld een begin- en eindbalans en een resultatenrekening. Hiervoor geldt een bewaarplicht van zeven jaar. Denk ook aan het bewaren van rekeningen en facturen.

De meeste kosten die u maakt voor deze werkzaamheden kunt u aftrekken, zoals:
- reiskosten (19 ct. per km),
- vakliteratuur, film, vaktijdschriften e.d.,
- contributie beroepsverenigingen (zoals de VvEA),
- kantoorkosten,
- afschrijving pc (economische levensduur drie jaar),
- zakelijk gebruik telefoon/internet,
- congressen, studiereizen e.d. en
- researchkosten.

Zie ook de download 'Bijverdiensten of inkomsten als freelancer' op www.belastingdienst.nl.

ZZP-organisaties

De educatieve auteur die niet in loondienst werkt is ondernemer. Bij het ondernemerschap horen zaken waar de meeste schrijvers niet dol op zijn: een boekhouding bijhouden, klanten werven, product marketing, onderhandelen met opdrachtgevers, debiteurenbeleid en incasso, beroepsrisico's verzekeren, contracten sluiten, inschrijven bij de Kamer van Koophandel.

In Nederland bieden drie brancheorganisaties van zzp'ers voorlichting en ondersteuning aan zelfstandigen zonder personeel: ZZP Nederland (http://www.zzp-nederland.nl/) Platform Zelfstandige Ondernemers (PZO)(http://www.pzo.nl/) en FNV Zelfstandigen (http://www.fnvzzp.nl/nl/fnv_zelfstandigen/). De laatste twee verenigingen kregen in 2010 eigen zetels in de SER (de Sociaal-Economische Raad) en daarmee een directe ingang voor het lobbyen voor belangen van zelfstandigen in Den Haag.

Aansluiting bij een brancheorganisatie biedt ondernemers toegang tot collectieve regelingen die individueel soms lastig of tegen hoge kosten te realiseren zijn: collectieve verzekeringen, boekhoudprogramma's, hulp bij urenfacturatie en belastingaangifte, gedeponeerde leveringsvoorwaarden met bijbehorende klachtenprocedures en geschillencommissies.

Wie eigen baas is doet er verstandig aan aansluiting bij een brancheorganisatie te overwegen. Welke organisatie dat moet zijn, is een kwestie van politieke smaak. Alle genoemde organisaties informeren via nieuwsbrieven over de acties die zij voeren uit naam van hun leden. Voor de educatieve ondernemer zijn de actuele dossiers over het afschaffen van de VAR en de veranderde BTW-heffing beroepsonderwijs interessant. PZO en FNV Zelfstandigen zijn verenigingen (dus de leden zijn vertegenwoordigd in het bestuur). ZZP Nederland is een bv. De kosten voor lidmaatschap lopen sterk uiteen: PZO vraagt € 123, ZZP Nederland € 20, FNV Zelfstandigen € 189.

(TvdG/AvT)

Ingezonden mededeling

Auteurs burgerschapsvorming gezocht

Ik ben op zoek naar 3 a 4 educatieve auteurs voor het ontwikkelen van een methode burgerschapsvorming in het basisonderwijs. Deze opdracht heb ik van een educatieve uitgeverij en vind de opdracht te groot en te divers om alleen te doen. De methodische lijnen zijn helder en reeds goedgekeurd door de opdrachtgever. De hoofdredactie ligt in mijn handen en er is een referentiemodule geschreven. Belangstellenden kunnen contact opnemen met info@monique-bakker.nl of 0620011118.
Monique Bakker

4 *Gesignaleerd*: Over kwaliteit, leerzame letters, diep leren, leugens en toekomstmuziek

Kwaliteit vinden en maken
In opdracht van het Ruud de Moor Centrum maakte Hendrianne Wilkens van het CLU voor Wikiwijs een aantal zeer informatieve overzichtsbladen met informatie, tips en tools en scholingsmogelijkheden met betrekking tot kwaliteit van leermateriaal. U vindt ze onder 'Kwaliteit vinden en maken' via http://content.wikiwijs.nl/tips/kwaliteit-leermiddelen/ of via http://www.clu.nl/index.jsp?USMID=62#wikiwijs.
Het introductieblad voor PO/VO/MBO vermeldt een aantal overkoepelende vragen over materiaal, uitgaande van de centrale vraag: hoe vind en/of maak ik lesmateriaal dat aanzet tot leren? Daarna volgen aparte bladen voor PO, VO en MBO met criteria en voorbeelden van kwalitatief goed lesmateriaal. Er zijn ook bladen met links naar diverse literatuur, zoals artikelen en websites over instructiestrategieën en over onderzoeksresultaten. Voor het analyseren van leermateriaal is er een blad met een selectie van het Meet Instrument Leermiddelen Kwaliteit (MILK) van het CLU, en bladen met links naar diverse checklists en ook nog bladen met handreikingen over 'hoe maak/herken ik'.
Alles bij elkaar een schat aan informatie voor lerende educatieve auteurs!

Leerzame letters
Volgens onderzoekers van Princeton University leidt leermateriaal in het lettertype *Comic Sans* tot betere leerresultaten, dan in beter leesbare lettertypes. Zie http://web.princeton.edu/sites/opplab/papers/Diemand-Yauman_Oppenheimer_2010.pdf

Diep leren
In het januarinummer van *Van twaalf tot achttien* staat een mooi artikel van Maaike Koopman waarin ze pleit voor het verdiepen van opdrachten. 'Het is verstandig daarbij ruimte in te bouwen voor diepe leeractiviteiten als relateren en structureren.' Leerlingen leren effectiever als ze op zoek gaan naar relaties. In dit kader is nog vermeldenswaardig het boekje van Alex van Emst, *Vuistregels voor diep en duurzaam leren* (2008). Zie hierna.

Leugens over leer- en werkboeken
In hetzelfde januarinummer presenteren Jos Zuylen en Wijnand Wijnen in het artikel 'Didactiseren' een bedenkelijke visie over leermiddelen: 'Traditioneel hebben leer- en werkboeken erg veel invloed gehad op de inrichting van het onderwijs. Met goede resultaten. Op één punt hebben ze echter niet aan de verwachting kunnen voldoen. Leer- en werkboeken kunnen maar in beperkte mate rekening houden met de verschillen tussen leerlingen. Verschillen in belangstelling, intelligentie, inzet, motivatie, toekomstgerichtheid, enzovoorts, krijgen in de voor iedereen gelijke boeken te weinig aandacht. Mede hierdoor is een optimale talentontwikkeling voor alle leerlingen onvoldoende uit de verf gekomen. Voor de een gingen arrangementen te snel en voor de ander te langzaam. Mogelijkheden om met individuele verschillen rekening te houden waren er niet of nauwelijks. (..) Bestaande leer- en werkboeken waren niet gemaakt om aan de verschillen tussen leerlingen tegemoet te komen.'
In de laatste zin herkennen we een aperte leugen. Uitgevers en educatieve auteurs hebben vanaf de jaren 1980 alle mogelijke manieren in methodes ontwikkeld - denk bijvoorbeeld aan verdiepingsstof en open verwerkingsopdrachten - voor 'differentiatie binnen klassenverband', zoals dit werd genoemd.
Waarom verkondigen directeur Zuylen van de Onderwijsvernieuwingscoöperatie en emeritus hoogleraar Wijnen deze leugen over leer- en werkboeken? Uit de rest van het artikel blijkt dat zij daarmee de veronderstelde deskundigheid van leraren op dit punt willen etaleren en idealiseren. 'Open digitaal leermateriaal kan door de docenten zelf worden gearrangeerd en

dus aangepast aan de specifieke omstandigheden van de leerlingen. (..) De kans dat alle leerlingen de voorgeschreven kerndoelen en eindtermen realiseren, neemt daardoor toe.' De schrijvers schetsen een ideaal dat voor de meeste scholen, leerlingen en leraren nog heel ver weg is. Toekomstmuziek. Het hele artikel getuigt van weinig realisme, met name in die zin over de toename van het realiseren van de voorgeschreven kerndoelen en eindtermen. We weten welke rol methodes daarin nog lang zullen spelen.
Wie is gediend met dit artikel? Niet de leraar die moe begint te worden van de deskundigen en zijn schoolleider, die tegen hem zeggen over leermateriaal maken: 'Je kunt het!' Zeker als hij intussen heeft gemerkt dat goed leermateriaal vinden en maken best wel moeilijk en tijdrovend is. In plaats van het diskwalificeren van uitgevers, educatieve auteurs en hun producten lijkt het me constructiever als energie gestopt wordt in samenwerkingsvormen waarbij ervaren educatieve auteurs worden betrokken bij het leraren leren vinden, maken en inzetten van goed gedifferentieerd leermateriaal. Dat is waar de VvEA voor gaat!

Toekomstmuziek
In het februarinummer van *Van twaalf tot achttien* schetsen Wijnen en Zuylen (op basis de publicatie *De zes talen van* onderwijs van Van Rossum en Hamer, 2010) hoe onderwijs op hoog niveau er in de toekomst misschien uitziet: 'Leermateriaal wordt steeds minder aangereikt door de docent. In plaats daarvan gaat de leerling alleen of samen met anderen op internet op zoek naar relevant leermateriaal. (..) Gevonden en aangereikt leermateriaal kan in de elo op talloze manieren door leerlingen worden geordend, gestructureerd, gecombineerd en aangevuld. De leerling maakt zodoende de leerstof op maat voor zijn eigen leerproces.'

Zorgwekkende internetvaardigheden
Op basis van zijn onderzoek concludeert communicatiemedewerker Van Deursen (Universiteit Twente, 2010) 'dat het niveau van de internetvaardigheden van veel Nederlanders zorgwekkend is. Bij relatief eenvoudige taken maakten deelnemers fouten, ze vinden het bijvoorbeeld lastig het juiste zoekwoord te kiezen en evalueren gevonden informatie niet. (..) En waar men eerst repte over de 'generatie Einstein' die een aangeboren handigheid zou hebben om met nieuwe media om te gaan, blijkt daar ook nog een wereld te winnen. Weliswaar is de handigheid er wel, maar het zoeken, beoordelen en archiveren van informatie laat zeer te wensen over bij jongeren.'
(uit: Edith van Ginneken, 'Mediageletterdheid is in elk vak toepasbaar' in: *Van twaalf tot achttien*, februari 2011.)

(TvdG)

6 Literatuurlijst educatief schrijven februari 2011

Blanpain, Roger, Els Vanheusden, Emmanuel Verraes en Melanie Verroken, *Auteurscontracten voorducatieve en wetenschappelijke uitgaven*, Brugge 2010.
Gedegen Vlaamse uitgave voor auteurs van auteursrecht, reprografierecht, leenrecht, de thuiskopie, sociale zekerheid en het nieuwe fiscale statuut van auteurs met als tweede deel een vergelijkende analyse van een 110-tal contracten gesloten tussen Belgische auteurs en Belgische en Nederlandse uitgevers. Zie inhoudsopgave op: www.uitgeverij.vandenbroele.be.

Boerman, Hedwig, Pieter Röhling & Sander Metaal, *LeermiddelenMentality* , Amsterdam 2009 (op: www.eengezondebasisvoorgoedonderwijs.nl).
In opdracht van de VO-raad en met financiële steun van de GEU onderzocht bureau Motivaction de houding van docenten vo ten opzichte van leermateriaal. Dit leverde vier typeringen op die de houding van docenten ten opzichte van leermateriaal karakteriseren:

Tevreden Coaches (18 %), Gedegen Vakvrouwen en -mannen (34 %), Eigenzinnige Arrangeurs (37 %) en Kritische Idealisten (11 %).

Elphick, Eric & Vincent van Grinsven, *'Gratis' schoolboeken in het vo*, Utrecht 2009 (op: www.eengezondebasisvoorgoedonderwijs.nl).
In opdracht van de GEU onderzocht bureau Duo Market Research de gevolgen van de regelgeving en de lumpsumfinanciering voor de kwaliteit van het onderwijs in het vo. Circa tweederde van de directieleden en docenten verwachtte dat de school niet zal uitkomen met de 316 euro per leerling. Het minder snel vervangen van de huidige leermiddelen wordt het vaakst genoemd als maatregel om toch met dit bedrag uit te komen.

Emst, Alex van, *Vuistregels voor diep en duurzaam leren,* APS Utrecht 2008.
Luchtig boekje over elf manieren waarmee educatieve auteurs en leraren diep (begrip, inzicht en beleving) en duurzaam leren (interesse, betrokkenheid, eigenaarschap, doorzettingsvermogen en plezier) kunnen bevorderen:
1 Werk aan een goede mix van zin- en betekenisvolheid.
2 Maak de transferwaarde voor het leerresultaat zo groot mogelijk.
3 Laat leerlingen leren hun eigen leren te begrijpen.
4 Bevorder een vraagcultuur in plaats van een antwoordcultuur.
5 Beschouw leren als een manier van reizen in plaats van een manier van aankomst.
6 Maak bij open onderwijs goede afspraken.
7 Laat leerlingen uitbouwen waar ze goed in zijn en compenseren waar ze zwak in zijn.
8 Ga meer uit van het leerproces en minder van de leerinhoud.
9 Laat leerlingen hun persoonlijk concept ontwikkelen tot werkconcept.
10 Maak het onderwijs 'breinvriendelijk'.
11 Creëer 'nood' om leerlingen aan te zetten tot diep leren.

Jong, Janneke de, *Leermiddelen en modaliteiten*, CLU Utrecht 2010 (op: http://www.clu.nl/_site1327/images/Literatuurverslag_Leermiddelen_en_modaliteiten.pdf).
Literatuurstudie, uitgevoerd voor het CLU, waarin uitgebreid wordt stilgestaan bij kenmerken en effecten van diverse modaliteiten in (verpakkingsvormen van) leermiddelen.

Kral, Marijke, Wijnand Wijnen en Jos Zuylen, De prijs van digitaal leermateriaal, Zoetermeer 2010 (op http://docentvo.kennisnet.nl/1172/wat-zijn-de-kosten-en-baten-van-digitaal-leermateriaal).
Publicatie in de Kennisnet-onderzoeksreeks waarvoor bij 'levensechte' scholen is onderzocht wat digitaal leermateriaal kost en wat het oplevert. Ze vormen een goede afspiegeling van de manier waarop scholen het calculatieprobleem van digitaal leermateriaal te lijf gaan.

Molkenboer, Harry & Jolanda Soeting, *Toetsontwikkeling in de praktijk*, Teelen Kennismanagement, herziene editie 2009 (zie www.teelen.nl).
Uitstekend handboekje voor toetsenmakers met gedegen basisinformatie over leerdoelen, toetstermen, toetsmatrijs, toetsvragen construeren, toetsen samenstellen en analyseren.

Colofon
Deze onregelmatig verschijnende nieuwsbrief wordt verzorgd door het bestuur en is bestemd voor de leden van de VvEA. Zij krijgen de nieuwsbrief per e-mail toegestuurd. Aan deze nieuwsbrief werkten mee: Annemarie van Toorn en Tom van der Geugten (redactie). Indien u geen prijs stelt op toezending van de nieuwsbrief kunt u dit laten weten door een e-mail te sturen naar info@educatieveauteurs.nl of te bellen met 020-320 43 78. Zie voor eerdere nieuwsbrieven en overige contactgegevens: www.educatieveauteurs.nl.